

Základní škola a Mateřská škola Ratíškovice

Vítězná 701, 696 02 Ratíškovice

Školní vzdělávací program **pro školní družinu**

Č.j. 243/2015

Verze 1.2

Platnost: od 1. června 2018

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Adresa (sídlo) školy:	Vítězná 701, 696 02 Ratíškovice
IZO:	000 227 901
REDIZO:	600 115 551
IČO:	00 22 79 01
Právní forma:	příspěvková organizace

Zřizovatel:	Obec Ratíškovice U Radnice 1300 696 02 Ratíškovice
Ředitel školy:	PhDr. Mgr. Bc. Josef Hanák
Zástupce ředitele:	Mgr. Iveta Kudrová

Vedoucí vychovatelka:	Miluše Michenková
Telefonní kontakt:	777 664 746
Telefonní kontakty:	518 367 120 - sekretariát 518 367 660 - ředitelna 518 367 891 - sborovna
Email:	zs.ratiskovice@tiscali.cz Joe.Hanak@tiscali.cz zs701@centrum.cz
Internet:	www.ratiskovice.com
Platnost dokumentu:	1. června 2018

Základní charakteristika školní družiny

Školní družina pracuje jako součást Základní školy a mateřské školy Ratíškovice. Školní družina má celkem 4 oddělení. Vzdělávání ve školní družině je určeno pro žáky I. stupně ZŠ. Celková kapacita školní družiny je 100 žáků. Při zápisu jsou upřednostňovány děti nižších ročníků I. stupně ZŠ a děti dojíždějící z okolních obcí. Činnost školní družiny je součástí vzdělávací soustavy a směřuje k rozvíjení schopností, dovedností a znalostí – k rozvoji kompetencí. Jsou rozvíjeny prostřednictvím volnočasových aktivit založených na zájmech dětí.

1. Cíle vzdělávání ve školní družině

- rozvíjet osobnosti dítěte – osobnostní, sociální, mravní
- rozvíjet v oblasti vědomostí, dovedností a schopností podle zájmu dítěte
- vést žáka k obhajování a dodržování lidských práv
- motivovat k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- vést k respektování kulturních a etnických odlišností
- rozvíjet a podporovat komunikativní schopnosti a dovednosti
- vést k smysluplnému využívání volného času s ohledem na zájmy a další rozvoj osobnosti žáka
- rozvíjet spolupráci v péči o životní prostředí.

2. Materiální, personální a ekonomické podmínky

Školní družina má k dispozici 4 oddělení, která jsou umístěna v kmenových třídách. Je vybavena školním nábytkem a část každé třídy je pokryta kobercem. V první družině je televizor s DVD přehrávačem, ve druhé interaktivní tabule. Dětem jsou k dispozici rozmanité stolní a společenské hry, stavebnice, hračky, knihy a jiné didaktické hry. K sportovním činnostem je vyhrazena tělocvična, venkovní sportovní hřiště a herní prvky v areálu školy. Dále mohou žáci využít počítačovou učebnu a cvičnou školní kuchyňku. Vybavení školní družiny je průběžně doplňováno a přihlíží se zejména k požadavkům dětí.

Pedagogické působení zajišťují čtyři plně kvalifikované vychovatelky. Odborné zaměření si vychovatelky dále prohlubují v akreditovaných kurzech i samostudiem. Vedoucí vychovatelka je přímo řízena ředitelem školy a odpovídá za úroveň výchovně-vzdělávací práce ŠD.

Úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině se platí měsíčně. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok ve výši 150 Kč/žák/měsíc. Škola přijímá platby v určeném termínu hotově nebo bezhotovostní platbou – převodem z účtu.

Vedoucí vychovatelka pravidelně kontroluje placení úhrady v součinnosti s hlavní účetní a hospodářkou školy. Úplata může být žákovi ředitelem školy snížena nebo prominuta jen pokud zákonný zástupce prokáže tyto skutečnosti:

- žák je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek, který pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba
- žák má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena.

Pokud za dítě není zaplacen poplatek, vedoucí vychovatelka školní družiny o tom neprodleně uvědomí ředitele školy. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.

3. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě odevzdání vyplněného zápisního lístku zákonným zástupcem vedoucí vychovatelce. Zápisní lístek je zákonný zástupce povinen odevzdat v každém školním roce, ve kterém chce své dítě zařadit do školní družiny. Přednostně jsou zařazováni žáci nižších ročníků (nejprve žáci 1. ročníku, potom žáci dojíždějící z okolních obcí, žáci 2. ročníku a následně 3. a vyššího ročníku I. stupně ZŠ.) až do naplnění kapacity ŠD.

Ze školní družiny žáci odcházejí podle časového údaje určeného zákonným zástupcem, který je uveden v zápisním lístku. Tento údaj musí být v souladu s *Vnitřním řádem ŠD*. Na zápisním lístku musí být kromě hodiny odchodu napsáno, kdo bude dítě ze školní družiny odvádět nebo zda dítě bude odcházet samo bez doprovodu. Jakékoliv změny v docházce dítěte sdělí rodiče písemně. Pokud bude vyzvedávat dítě ze školní družiny zástupce rodičů mladší 18 let, musí předložit písemný souhlas rodičů o svém zplnomocnění k převzetí dítěte. Od doby převzetí přebírá rodič za své dítě plnou odpovědnost. Zákonný zástupce může své dítě odhlásit ze školní družiny kdykoliv v průběhu školního roku na základě písemné žádosti.

Ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD v těchto případech:

- žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušuje kázeň a pořádek
- žák ohrožuje zdraví a bezpečnost svou nebo ostatních
- žák dlouhodobě bezdůvodně nenavštěvuje ŠD
- porušení vnitřního řádu ŠD ze strany rodičů (opakované nevyzvednutí dítěte po ukončení odpolední ŠD, neprovedená platba za pobyt dítěte za ŠD).

4. Popis bezpečnostních podmínek

Pro činnost ŠD platí stejná pravidla o BOZ jako ve Školním řádu. Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvična, cvičná kuchyňka, venkovní hřiště, atelier apod.), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZ a záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení.

5. Popis psychosomatických podmínek

V průběhu činností školní družiny jsou naplňovány tyto podmínky a zásady:

- vytváříme klidné prostřední a příznivě sociální klima – otevřenost v komunikaci, úcta, tolerance, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům – činnost vycházející ze zájmů žáků, sledování všestranného prospěchu žáka
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka

- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školní družiny
- včasná informovanost žáků a jejich zákonných zástupců o činnosti ŠD a jejím vnitřním životě.

6. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. jsou uskutečňovány tyto zásady práce:

- Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.
- Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.
- Dle stupně a charakteru jejich handicapu umožňujeme začleňování do volnočasových aktivit a zajišťujeme podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.
- Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bereme ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.
- Pokud je ve školní družině žák s mimořádným talentem, bude na něj brán při přípravě programu zřetel, aby byly žákovi nabídnuty takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojily.

7. Program školní družiny

- Program aktivit umožňuje, aby vychovatelka s dětmi plánovala a realizovala činnosti, které děti zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby.
- Děti se podílejí na tvorbě programu svého oddělení.
- Při každodenní práci máme na zřeteli cíle stanovené školním vzdělávacím programem školní družiny (ŠVP ŠD).
- Rozvrh činností je sestaven tak, aby vyhovoval požadavkům duševní hygieny - střídání klidných a pohybově náročných činností, práce a odpočinku, organizovaných a spontánních činností.

8. Formy a metody práce

Činnosti ve školní družině jsou:

- pravidelné akce
- příležitostné akce
- spontánní aktivity
- odpočinkové aktivity
- příprava na vyučování.

Pravidelné činnosti ŠD:

- Pobyt venku, odpočinkové a rekreační činnosti
- Hygienické návyky a stolování
- Skupinové práce, soutěže, kvízy
- Zájmová činnost – sportovní, výtvarná, pracovní, hudební a přírodovědná výchova
- Návštěvy plaveckého bazénu a tělocvičny
- Hry v přírodě – přírodovědné kvízy
- Četba, dramatizace, návštěva obecní knihovny
- Využívání všech prostor školy- školní hřiště, kuchyňka
- Rozhovory na dané téma

Příležitostné činnosti ŠD:

- Sportovní soutěže
- Dopravní soutěž, přírodovědná soutěž
- Besedy – Křeslo pro hosta; Hádej, kdo jsem; Když jsem chodila do školy
- Vánoční besídka
- Pečení perníků s babičkou
- Družinový karneval
- Oslavy dne dětí
- Činnosti tematické – podle ročních období, svátků, současného dění ve společnosti u nás, v televizi, ve světě, v našem městě a škole

Spontánní činnosti:

- Klidové činnosti po obědě
- Po organizovaných činnostech při pobytu venku následuje možnost spontánních her
- Činnosti ranních a koncových školních družin

Odpočinkové činnosti:

- Četba, dramatizace, relaxace, společenské hry, hry se stavebnicemi, stolní hry, vědomostní hry...

Příprava na vyučování:

- Didaktické hry
- Práce s mapou, literaturou, encyklopedie, pozorování s lupou
- Sebevzdělávací činnosti – kvízy, rébusy, spojovačky, hlavolamy
- Vysvětlení významu neznámých slov

Časový plán vzdělávání (Denní režim)

06.30 – 08.00	Ranní družina – individuální činnosti
11.40 – 12.15	Převzetí žáků ze tříd, kontrola docházky, oběd
12.15 – 13.00	Odpočinková a rekreační činnost, příprava na vyučování
13.00 – 14.30	Hlavní činnost – tělovýchovná, hudební, dramatická, pohybová, pracovní, výtvarná (dle rozvrhu jednotlivých oddělení)
14.30 – 16.00	Individuální činnosti a hry

9. Rozvíjené kompetence

Kompetence k učení:

- dokončí započatou práci
- umí zhodnotit své výkony
- klade si otázky a hledá odpovědi
- získané vědomosti dává do souvislostí
- vědomosti uplatňuje v praxi

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje správná a chybná řešení
- hledá nová řešení
- snaží se řešit sám nebo ve spolupráci krizové situace
- všímá si dění a problémů
- nenechá se odradit neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení

Kompetence komunikativní:

- naslouchá druhým
- souvislými větami formuluje myšlenky, otázky a odpovědi
- vyjadřuje své pocity řečí, gestem, mimikou
- rozvíjí slovní zásobu

Kompetence sociální a personální:

- je odpovědný za své chování
- vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- je tolerantní k odlišnostem jiných
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- rozpoznává vhodné a nevhodné chování
- respektuje zájmy jiných

Kompetence činnostní a občanské:

- uvědomuje si svá práva a povinnosti
- chová se odpovědně k sobě i druhým
- dbá o své zdraví a bezpečí
- odhaduje rizika svého jednání
- vnímá krásy přírody a cíleně o ně pečuje
- aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných a charitativních aktivit

Kompetence pracovní a trávení volného času:

- umí si vybrat zájmovou činnost
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech
- plánuje, organizuje, řídí a hodnotí jednoduché činnosti
- používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla

10. Plán činnosti školní družiny na školní rok

PODZIM (září – listopad)

- Rekreační a odpočinková činnost - komunitní kruh, četba knihy na pokračování, poslech namluvených pohádek z CD, stolní společenské hry, stavebnice, volné kreslení, omalovánky, volná hra, tematické hry
- Přírodovědná zájmová činnost – vycházky do přírody, pozorování změn v přírodě, poznávání jednotlivých druhů stromů, zvířat, sběr přírodnin, péče o školní záhony, sázení pokojových květin
- Sportovní zájmová činnost – pobyt na školním hřišti, v tělocvičně, pohybové hry, tělovýchovné cviky, soutěžní disciplíny, opičí dráha, míčové hry
- Estetická zájmová činnost – výrobky z přírodnin (listy, kaštiny, šípky), tiskátka ze zeleniny, výroba papírových draků, hry s barvou – malování, rozfoukávání barev, frotáž, koláže, modelování z plastelíny, moduritu, dramatizace pohádek, básničky, návštěva knihovny
- Hudební zájmová činnost – zpěv dětských písniček, opakování známých, nácvik nových písní s doprovodem klavíru, či kytary, hry s hudebním doprovodem, poslech hudby, tanec, karaoke
- Příprava na vyučování – hry s písmeny, čísly, křížovky, rébusy, dopravní výchova, paměťové hry, didaktické hry, sebeobslužná činnost, zásady slušného chování, udržování pořádku
- Příležitostné akce – návštěva skanzenu ve Strážnici, výlety do přírody, do Zoologické zahrady, exkurze, besedy, stezka odvahy

ZIMA (prosinec – únor)

- Rekreační a odpočinková činnost – komunitní kruh, společná četba knih nebo příběhů se zimní nebo vánoční tematikou, práce s dětskými časopisy, stolní společenské hry, kreslení, omalovánky, stavebnice, volná hra, tematické hry, hry v kruhu, zhlédnutí pohádek, dětských filmů
- Přírodovědná zájmová činnost – vycházky do přírody, určování stop zvířat ve sněhu, ptáků u krmítek, péče o krmítka, pokusy s ledem, se sněhem
- Sportovní zájmová činnost – pobyt na hřišti, vycházky, bruslení, sáňkování, stavění sněhuláků, hry na sněhu, pohybové hry v tělocvičně, cvičení na tělocvičném náradí, opičí dráha, vyprávění o zimních sportovních disciplínách
- Estetická zájmová činnost – vánoční výzdoba tříd a chodby, výroba vánočních ozdob, vánočních přání, drobných dárků, svícňů z ovoce, výroba adventního kalendáře, malování, kreslení a jiné techniky obrázků s vánoční a zimní tematikou, pečení cukroví, božích milostí
- Hudební zájmová činnost – zpěv koled, vánočních písní, poslech hudby, hra na Orffovy hudební nástroje, pohybové hry se zpěvem, vánoční vystoupení s pásmem koled a básniček, fašaňkové písně, tanec
- Příprava na vyučování – didaktické hry, rébusy, křížovky, hry s čísly, písmeny, hádanky, smyslové hry, znalost lidových tradic
- Příležitostné akce – vánoční vystoupení pro veřejnost před obecním úřadem nebo v místním kostele, návštěva skanzenu ve Strážnici, vánoční dílničky v Hodoníně, výstava betlémů, setkání se Třemi králi u obecního úřadu, fašaňkový průvod s karnevalem

JARO (březen – červen)

- Rekreační a odpočinková činnost – komunitní kruh, četba na pokračování, poslech namluvených pohádek z CD, volná hra, kreslení, omalovánky, stolní společenské hry, tematické hry, hry v kruhu, volná hra, stavebnice
- Přírodovědná činnost – vycházky, pozorování a určování jarních květů, hmyzu, ptactva, mláďat, péče o školní záhonky, setí řepičky, obilí do květináčů, ochrana přírody (Den Země), úklid hřiště
- Sportovní zájmová činnost – pravidelný pobyt na školním hřišti, na hřišti Pod junáckou vlajkou, na zahradě MŠ, hry v přírodě, na školním multifunkčním hřišti, soutěže, pobyt v tělocvičně
- Estetická zájmová činnost – velikonoční tvoření (zdobení kraslic aj.), strojení Moreny, výroba dárků k MDŽ, ke Dni matek, obrázky a výrobky s jarní tematikou, vyšívání, zažehlování korálků, tvoření z marcipánu, malování na kameny, malování na chodník

- Hudební zájmová činnost – písničky a říkadla k vynášení Moreny, velikonoční říkadla, písničky a básničky o mamince, jarní písničky, písně k táborovému ohni
- Příprava na vyučování – didaktické hry, hádanky, rébusy, četba, encyklopedie, zdravotní výchova, bezpečnost, zásady společenského chování
- Příležitostné akce – vynášení Moreny, velikonoční dílničky, Talentmánie, exkurze, Cesta za pokladem, vystoupení na školní akademii, na akci Namaluj si svůj ornament, besídka pro maminky, oslava Dne dětí (skákací hrad, stanoviště na hřišti), Plážové odpoledne, závěrečný výlet

Ratíškovice, dne 30. května 2018

.....
PhDr. Mgr. Bc. Josef Hanák
ředitel školy